

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-05-30
Besvaras senast
2024-06-19

Till arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson (L)

2023/24:802 Cannabisrelaterat utanförskap

Tidigare i våras besökte jag en svensk gymnasieskola i min valkrets. På skolan fanns omfattande och väl spridd reklam för cannabisbruk, särskilt riktad till skolans elever. Under besöket framkom det att denna reklam för cannabisbruk, särskilt riktad till elever, återkommande och omfattande sprids på svenska skolor. Reklamerna innehåller uppenbart vilseledande information. Avsändare av cannabisreklamerna var Liberalernas ungdomsförbund, Luf.

Både den förra och den nuvarande regeringen har tydligt uttalat sig mot cannabis. Det är viktigt och välkommet. Socialminister Jakob Forssmed (KD) har tidigare uttalat i skriftlig fråga (2023/24:813):

”Regeringen driver en folkhälsobaserad narkotikapolitik med utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna. Såväl innehav som bruk av cannabis är olagligt i Sverige. Regeringen företräder en linje där restriktivitet är en av beståndsdelarna i den folkhälsobaserade narkotikapolitiken, i den meningen att narkotikareglerna ska syfta till att begränsa och motverka tillgången till narkotika i samhället. Efterfrågeminimerande och tillgångsreducerande insatser behöver genomföras parallellt.

Narkotikahandeln är en av den organiserade brottslighetens huvudsakliga inkomstkällor, och uppskattas utgöra cirka en femtedel av den globala brottslighetens intäkter. Handeln med narkotika är en av flera drivande komponenter i det dödliga våldet mellan kriminella nätverk och en inkörsport för unga till en kriminell livsstil. Sedan regeringsskiftet pågår en stor omläggning av politiken för att trycka tillbaka den organiserade brottsligheten och återupprätta tryggheten i hela landet. Att bekämpa den narkotikarelaterade brottsligheten utgör en viktig del i det arbetet.”

Arbetsmarknadsminister Johan Pehrson (L) är ansvarig för regeringens arbete mot utanförskap. På regeringens hemsida står att området handlar om att antalet människor som lever i utanförskap ska minska, att parallella samhällsstrukturer ska bekämpas, att det egna ansvaret att bli en del av samhället ska uppmuntras samt att människors trygghet och livschanser ska öka.

Cannabisanvändning är, som ministern vet, direkt kontraproduktivt mot att uppnå detta, som regeringens arbete mot utanförskap handlar om. Cannabis leder till, och skapar, just parallella samhällsstrukturer och minskar såväl

människors trygghet som deras livschanser. Barn och unga är en särskilt utsatt grupp.

Vad gäller barn och unga, och skolornas uppgift, har skolminister Lotta Edholm (L) tidigare uttalat följande (skriftlig fråga 2023/24:813):

”Ett väl fungerande förebyggande arbete som bygger på kunskap är helt centralt för att människor inte ska börja använda narkotika. Särskilt angeläget är att förebygga att barn och unga använder och på andra sätt hanterar narkotika. Av den anledningen finns i läroplanerna för både grundskolan och gymnasieskolan reglerat att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ett särskilt ansvar för att eleverna får kunskaper om riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger.

Statens skolverk har tagit fram ett stöd för skolledningens och rektorns arbete med frågor som rör alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS). Arbetet med frågorna är en del i skolans systematiska kvalitetsarbete och Skolverkets stöd innefattar information om lagar, styrdokument och kvalitetssäkringsarbete. Stödmaterialet utgår från att alla barn och elever har rätt till en hälsofrämjande skolmiljö som är fri från alkohol, narkotika, dopning och tobak och att eleverna har rätt till undervisning där dessa frågor integreras i olika ämnen för att få en mer sammansatt bild. Skolverkets stöd för arbete med ANDTS revideras under 2024 och revideringen beräknas vara klar i början av höstterminen 2024.”

Vad gäller frågan om att det rör sig om vilseledande reklam riktad till barn och unga har civilminister Erik Slottner (KD) tidigare uttalat (skriftlig fråga 798):

”Ett väl fungerande förebyggande arbete som bygger på kunskap är helt centralt för att människor inte ska börja använda narkotika. Särskilt angeläget är att förebygga att barn och unga använder och på andra sätt hanterar narkotika. Det konsumenträttsliga regelverket riktar dock in sig på affärsförhållanden i laglig verksamhet och innehåller inga verktyg anpassade för att användas mot kriminell verksamhet. Marknadsföringslagens förbud mot vilseledande marknadsföring syftar till att skydda konsumentkollektivets ekonomiska intressen och lämpar sig inte för att användas i brottsbekämpande syfte.”

I ljuset av dessa tydliga ställningstaganden från regeringen, som svar på frågor om vilseledande cannabisreklam på skolor, framstår det som att det råder

enighet om att det är problematiskt att vilseledande reklam om cannabis riktas till barn och unga på svenska skolor.

Med anledning av ovanstående, och i ljuset av den omfattande cannabisreklamen från Liberala ungdomsförbundet på svenska skolor, vill jag fråga arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson:

1. Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att det cannabisrelaterade utanförskapet och de cannabisrelaterade parallella samhällsstrukturerna inte ska växa?
2. Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att skolan ska vara en plats där barn och unga får kunskap och förberedelser inför arbetslivet, inte en plats där vilseledande cannabisreklam bidrar till att barn och unga hamnar i utanförskap och parallella samhällsstrukturer?
3. Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att barn och unga ska fredas från ett cannabisrelaterat utanförskap och från exponering för vilseledande cannabisreklam?

.....

Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch